

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3372

Vragen van de leden **Drost** en **Ceder** (beiden ChristenUnie) aan de Minister-President over *de aanhoudende berichtgeving over de zorgelijke omgang met migranten aan de Tunesische grens* (ingezonden 2 augustus 2023).

Mededeling van Minister-President **Rutte** (Algemene Zaken) (ontvangen 17 augustus 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichtgeving over de zorgelijke omgang met migranten door Tunesië aan de grens met respectievelijk Algerije en Libië, hetgeen onder meer tot uiting komt in het feit dat tenminste tien mensen dood zijn aangetroffen door de Libische grenswachten in het grensgebied tussen Tunesië en Libië de afgelopen maand?¹

Vraag 2

Hoe duidt u deze berichten en hoe beoordeelt u het handelen van Tunesië?

Vraag 3

Zijn er bij u nog andere dan de in het artikel beschreven signalen van (mogelijke) mensenrechtenschendingen in de Tunesische omgang met migranten bekend?

Vraag 4

Hoeveel sterfgevallen van migranten zijn er inmiddels bekend na het sluiten van de deal? En hoeveel hiervan zijn kinderen? Zijn er kinderrechten geschonden en zo ja, welke?

Vraag 5

Hoe heeft de Tunesische overheid gehandeld zodat deze mannen, vrouwen en kinderen in de woestijn terecht kwamen? Was dit mogelijk binnen de afspraken die met de Europese Unie (EU) zijn gemaakt?

¹ NRC, «Nog steeds honderden migranten in erbarmelijke omstandigheden vast in woestijn tussen Tunesië en Libië», 31 juli 2023, www.nrc.nl/nieuws/2023/07/31/nog-steeeds-honderden-migranten-in-erbarmelijke-omstandigheden-vast-in-woestijn-tussen-tunesie-en-libie-a4170918.

Vraag 6

Is er contact geweest met de nabestaanden van de overledenen op Nederlands of EU-niveau? Wat is er met de lichamen gebeurd? Indien hier geen duidelijkheid over is, bent u bereid zich in te spannen om contact met nabestaanden te bewerkstelligen en indien mogelijk ook te komen tot repatriëring van de lichamen?

Vraag 7

Is er juridisch sprake van aansprakelijkheid van de EU? Zo nee, zijn er juridische risico's dat de EU en/of Nederland aangesproken kan worden?

Vraag 8

Ziet u dat, ook wanneer er mogelijk geen sprake zou zijn van juridische aansprakelijkheid er wel degelijk een morele verantwoordelijkheid bij Nederland en de Europese Unie ligt om zorg te dragen voor borging van mensenrechten in de omgang met migranten bij landen waar een migratiedeal wordt gesloten?

Vraag 9

Past de handelwijze van Tunesië binnen de afspraken zoals die zijn gemaakt in de migratiedeal en hoe verhoudt dit zich tot de EU als waardengemeenschap? Zijn er volgens de Nederlandse regering waarden geschonden en zo ja welke?

Vraag 10

Waren er voor het sluiten van de deal al signalen dat deze praktijken zich voordeden? Kunt u zo volledig zijn mogelijk zijn in welke berichtgeving hierover al bekend was bij de Nederlandse overheid en EU? Kunt u deze stukken naar de Kamer sturen?

Vraag 11

Bent u er mee bekend dat de recente berichtgeving aanleiding was voor de Belgische regering om de Europese Commissie op te roepen «respect voor de mensenrechten nauwlettend in de gaten te houden» bij de uitvoering van de EU-Tunesiëdeal?² Sluit u zich bij deze oproep aan? Zo nee waarom niet?

Vraag 12

Herinnert u zich dat u tijdens het debat in de Tweede Kamer over de Europese top van 29 en 30 juni (gehouden op 28 juni jl.) in reactie op de motie Drost c.s. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1963) heeft aangegeven dat de *Memorandum of understanding* (met Tunesië) er ook in voorziet dat als er signalen van mensenrechtenschendingen komen we in staat zijn om met Tunesië het gesprek daarover te voeren? Bent u bereid dit gesprek op basis van dit signaal ook daadwerkelijk met Tunesië te gaan voeren en de Kamer hier op korte termijn over te informeren? Zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Wat was de formele danwel informele rol van de Minister-President en de Nederlandse overheid bij het sluiten van de deal?

Vraag 14

Wordt het geld wat de EU (via de deal) overmaakt aan Tunesië ook gebruikt om de mensenrechten te verbeteren? Zo ja, is dit een voorwaarde, zo nee bent u bereid dit als voorwaarde op tafel te leggen?

Vraag 15

Is er sinds het sluiten van de deal contact geweest tussen Tunesië en de Nederlandse overheid over de actuele mensenrechtensituatie? Zo nee, heeft dit dan wel op Europees niveau plaatsgevonden? Zo ja hoe vaak en wat was

² De Morgen, «Staatssecretaris De Moor aan Europese Commissie na schokkende beelden uit Tunesische woestijn: «Onaanvaardbaar»», 31 juli 2023, www.demorgen.be/snelnieuws/staatssecretaris-de-moor-aan-europese-commissie-na-schokkende-beelden-uit-tunesische-woestijn-onaanvaardbaar~bf12113a/?referrer=https://www.google.nl/.

de strekking hiervan? Kunt u zo precies mogelijk zijn over de contactmomenten en wat er besproken is?

Vraag 16

Hoe gaat u zich nu en in de toekomst inzetten om fundamentele mensenrechten te borgen bij het aangaan van migratiedeal, en daarmee ook blijvend uitvoering geven aan de genoemde motie Drost c.s.?

Vraag 17

Wat betekent dit voor de Tunesiëdeal? Is er een grens waarbij deze deal als onhoudbaar wordt beschouwd? Waar ligt deze voor de regering? Welke afspraken zijn daar over gemaakt zowel op papier als mondeling? Kunt u zo precies mogelijk in zijn?

Mededeling

Op 2 augustus 2023 zijn door de leden Drost en Ceder (beiden ChristenUnie) Kamervragen gesteld over de berichtgeving over de omgang met migranten aan de Tunesische grens (kenmerk: 2023Z13972). Gelet op de inhoud van de vragen heb ik de beantwoording van deze vragen overgedragen aan de Minister van Buitenlandse Zaken.